

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Vánoce ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Autorka: Marie Půhoná

Předložená diplomová práce teoreticko – praktického charakteru má dostatečný rozsah 72 stran textu a 10 příloh na 40 stranách. Je věnována vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět pro 1. až 5. třídu základní školy. Cílem diplomové práce je vytvořit pracovní listy pro téma Vánoce v této vzdělávací oblasti a dále se zabývat zpracováním tohoto tématu v učebnicích prvouky a vlastivědy a možnostmi využití různých programů mimoškolních činností k tématu Vánoc. Téma diplomové práce je vhodně zvolené. Ke splnění cílů jednotlivých vzdělávacích oblastí je třeba vytvářet didaktické podmínky a právě tento požadavek předložená diplomová práce splňuje.

V první části, která má teoretický charakter, je nejprve pozornost věnována období adventu. K jednotlivým dnům předvánočního období se vážou různé tradice, zvyklosti a pranostiky, což lze ve škole použít. Větší pozornost je věnována Štědrému dni a zvykům s ním spojeným (lití oliva, pouštění lodiček se svíčkou ze skořápek ořechů aj.). Podklady ke zpracování této i dalších částí práce poskytly různé zdroje, seznam včetně zdrojů z internetu a zdrojů cizojazyčných obsahuje dostatečný počet 35 položek. Použité zdroje odpovídají potřebě shromáždit relevantní podklady důležité pro vypracování práce – vytvoření pracovních listů, jak je uvedeno v zadání. Citace v textu splňují stanovené požadavky, autorka prokázala schopnost se zdroji účelně pracovat.

Kapitola 4 je zaměřena na analýzu učebnic z hlediska jejich vztahu ke sledovanému tématu Vánoc. Bylo posouzeno 21 učebnic různých nakladatelství (Prodos, Fraus, Nová škola, Klett aj.). Shrnutí analýzy je v kapitole 4.9. Je poukázáno na významné rozdíly – například některé učebnice se tématem Vánoc vůbec nezabývají. Přehled zkoumaných učebnic obsahuje kapitola 4.10. Výstižné zpracování formou tabulky (str. 39 až 42) umožňuje srovnávání. Zajímavé informace přináší kapitola 5, která uvádí nabídku programů s tematikou Vánoc, které mohou školy využít (např. při návštěvě muzea, zámku apod.). Na programy s tematikou Vánoc odkazují webové stránky.

Cílem diplomové práce je zpracování pracovních listů k tématu Vánoc. Této problematice je věnována kapitola 6, kde je popsána tvorba pracovních listů, jejich použití ve výuce a reflexe z jejich použití. Zpracováním pracovních listů byl splněn cíl diplomové práce. Pracovní listy jsou zařazeny v textu diplomové práce na stranách 56 až 67. Správné vypracování – řešení je v přílohách. Za formální nedostatek považuji, že není v textu uvedena vazba mezi pracovními listy a přílohou. Přehlednosti by prospělo očíslování pracovních listů. Zpětné vazby uvedené v přílohách nejsou v textu analyzovány. Ověření pracovních listů v průběhu výuky je popsáno v kapitole 6.2 (realizace ve vyučování, popis průběhu hodiny). Rovněž je uvedena možnost distribuce pracovních listů.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba ocenit kvalitně zpracovanou teoretickou část a následné vytvoření pracovních listů včetně způsobu jejich použití. Použitelnost pracovních listů byla v praxi ověřena, což dokládají provedené reflexe. K jazykové úpravě nemám připomínky.

Otázky k obhajobě: 1. Pokud se některé učebnice tématem Vánoc nezabývají (viz str. 38), jak je ve škole pozornost vánočním svátkům věnována? 2. Jsou nějaké aktuální zkušenosti s využitím nabídky stažení pracovních listů z internetu – viz str. 53?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti, doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 28. 7. 2023

PhDr. Vladimír Václavík, PhD.